EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 4.12.2023.
COM(2023) 756 final

2023/0440 (NLE)

Prijedlog

ODLUKE VIJEĆA

o stajalištu koje treba zauzeti u ime Europske unije u okviru 13. ministarske konferencije Svjetske trgovinske organizacije

OBRAZLOŽENJE

1. PREDMET PRIJEDLOGA

Ovaj se prijedlog odnosi na odluku Vijeća kojom se utvrđuje stajalište koje treba zauzeti u ime Unije u okviru 13. ministarske konferencije Svjetske trgovinske organizacije u vezi s predviđenim donošenjem nekoliko odluka.

2. KONTEKST PRIJEDLOGA

2.1. Sporazum o osnivanju Svjetske trgovinske organizacije („Sporazum o WTO-u”)

Sporazumom o osnivanju Svjetske trgovinske organizacije („Sporazum o WTO-u”) nastoje se ostvariti ciljevi navedeni u preambuli tog sporazuma. Sporazum je stupio na snagu 1. siječnja 1995.

Europska unija (EU) stranka je Sporazuma.[1] Svih 27 država članica EU-a također su stranke Sporazuma. WTO može donositi odluke u skladu s postupcima utvrđenima u Sporazumu o WTO-u.

2.2. Ministarska konferencija Svjetske trgovinske organizacije

Ministarska konferencija najviše je tijelo za donošenje odluka WTO-a, koje se sastaje najmanje jedanput svake dvije godine. Odluke se u skladu s pravom i u praksi donose konsenzusom.

Sljedeći sastanak Ministarske konferencije održat će se od 26. do 29. veljače 2024. u Abu Dhabiju, Ujedinjenim Arapskim Emiratima.

2.3. Predviđeni akti Ministarske konferencije WTO-a

13. ministarska konferencija WTO-a („MC13”) 29. veljače 2024. može donijeti odluke o:

1. reformi rješavanja sporova;
2. subvencijama za ribarstvo;
3. sigurnosti opskrbe hranom;
4. povećanju transparentnosti u poljoprivredi;
5. držanju javnih zaliha prehrambenih proizvoda radi sigurnosti opskrbe hranom;
6. domaćoj potpori u poljoprivredi;
7. izvoznim ograničenjima u poljoprivredi;
8. izvoznoj konkurenciji u poljoprivredi;
9. pristupu tržištu u poljoprivredi;
10. posebnom zaštitnom mehanizmu u poljoprivredi;
11. pamuku;
12. izuzeću od primjene Odluke o Sporazumu o trgovinskim aspektima prava intelektualnog vlasništva („Sporazum TRIPS”);
13. posebnom i različitom tretmanu;

[1] Odluka Vijeća 94/800/EZ od 22. prosinca 1994. o sklapanju u ime Europske zajednice, s obzirom na pitanja iz njezine nadležnosti, sporazuma postignutih u Urugvajskom krugu multilateralnih pregovora (1986. – 1994.) (SL L 336, 23.12.1994., str. 1.)

14. prijedlogu o izlasku iz kategorije najmanje razvijenih zemalja – „mjere potpore” u određenim sporazumima i odlukama WTO-a („Prilog 2.”).

3. STAJALIŠTE KOJE TREBA ZAUZETI U IME UNIJE

Cilj je ovog prijedloga omogućiti EU-u da se pridruži mogućem konsenzusu u WTO-u o donošenju predviđenih akata Ministarske konferencije.

Iako još nije jasno hoće li i u kojoj mjeri članice WTO-a uspjeti postići konsenzus o predviđenim aktima, u skladu s člankom 218. stavkom 9. UFEU-a Vijeće mora unaprijed utvrditi stajalište koje će EU zauzeti na 13. ministarskoj konferenciji.[2]

Treba napomenuti da stajalište EU-a da se podrži produljenje moratorija na carine na elektroničke prijenose i produljenje moratorija na pritužbe vrsta predviđenih člankom XXIII. stavkom 1. točkama (b) i (c) Općeg sporazuma o carinama i trgovini iz 1994. (pritužbe povezane s nekršenjem i drugim situacijama) neće biti uključeno u ovaj prijedlog jer je Odlukom Vijeća (EU) 2015/2236 od 27. studenog 2015. EU-u omogućeno da produljenje moratorija podrži na neodređeno vrijeme.

Ovaj se prijedlog odnosi na sljedeća pitanja o kojima se mogu donijeti odluke:

- **reforma rješavanja sporova:** na 12. ministarskoj konferenciji u Ženevi u lipnju 2022. države članice WTO-a obvezale su se da će voditi rasprave kako bi do 2024. državama članicama bio dostupan sustav rješavanja sporova koji u potpunosti i dobro funkcionira. Rasprave su još u tijeku, a Unija se zalaže za smislenu reformu sustava rješavanja sporova kako bi se uzeli u obzir interesi država članica, a istodobno očuvale njegove temeljne značajke kojima se podupire multilateralni trgovinski sustav utemeljen na pravilima. Unija bi trebala podržati dogovoreni ishod,
- **subvencije za ribarstvo:** WTO nastoji postići multilateralni sporazum o dodatnim odredbama kako bi se postigao sveobuhvatan sporazum o subvencijama za ribarstvo u skladu s UN-ovim ciljem održivog razvoja br. 14.6 („cilj održivog razvoja 14.6”) koji su 2015. dogovorili čelnici država. Ministarskom odlukom WTO-a od 17. lipnja 2022. (WT/MIN(22)/33) donesen je Sporazum o subvencijama za ribarstvo i istodobno se pozvalo na postizanje sveobuhvatnog sporazuma o subvencijama za ribarstvo. Pregovori o dodatnim uredbama su u tijeku i EU bi trebao podržati dogovoreni ishod,
- **sigurnost opskrbe hranom:** WTO treba poduzeti mjere za odgovor na trenutačne izazove u području sigurnosti opskrbe hranom, koji su pogoršani posljedicama ničim izazvane i neopravdane ruske agresije na Ukrajinu, u kontekstu globalnih izazova u području okoliša. Očekuje se da će sigurnost opskrbe hranom biti bitan element ishoda 13. ministarske konferencije. Nadalje, ministri i ministrice na 12. ministarskoj konferenciji podržali su Izjavu o hitnom odgovoru na nesigurnost opskrbe hranom (WT/MIN(22)/28, WT/L/1139) kojom se Odboru za poljoprivredu nalaže da donese poseban program rada kako bi se ispitali načini na koje bi se Odluka o mjerama u vezi s mogućim negativnim učincima programa reformi na najmanje razvijene zemlje i zemlje u razvoju koje su neto uvoznice hrane (Odluka iz Marakeša) mogla učiniti djelotvornijom i operativnijom. Istodobno je državama članicama naloženo da

[2] Ako bi se, protivno trenutačnim očekivanjima, konsenzus formalizirao međunarodnim sporazumom o izmjeni Sporazuma o WTO-u ili multilateralnim međunarodnim sporazumom među određenim članicama WTO-a, Komisija bi iznijela potrebne prijedloge u skladu s člankom 218. stavkom 6. UFEU-a nakon donošenja tekstova i nakon što ih 13. ministarska konferencija ili predmetne države članice WTO-a otvore za prihvaćanje na 13. ministarskoj konferenciji.

razmotre potrebe najmanje razvijenih zemalja i zemalja u razvoju koje su neto uvoznice hrane kako bi se povećala njihova otpornost na akutnu nestabilnost opskrbe hranom, primjerice razmatranjem najboljeg načina za korištenje fleksibilnih mogućnosti za jačanje njihove poljoprivredne proizvodnje i poboljšanje njihove domaće sigurnosti opskrbe hranom u izvanrednim situacijama. Države članice su se dogovorile da će do kraja studenog 2023. zaključiti program rada i donijeti zajedničke preporuke. EU bi trebao podržati dogovoreni ishod,

- **povećanje transparentnosti u poljoprivredi**: EU smatra da bi njegov podnesak (RD/AG/110) o boljim alatima za razmjenu informacija o politikama u poljoprivredi mogao biti temelj za donošenje odluke na 13. ministarskoj konferenciji. Taj podnesak uključuje konkretne ideje za povećanje transparentnosti u području izvoznih ograničenja i izvozne konkurencije. Povećanje transparentnosti mogao bi biti element sveobuhvatnog rješenja problema s kojima se danas suočavaju prehrambena i poljoprivredna tržišta te istodobno dio rješenja aktualnih izazova u području sigurnosti opskrbe hranom. EU bi trebao podržati dogovoreni ishod u tom području,
- **držanje javnih zaliha prehrambenih proizvoda radi sigurnosti opskrbe hranom:** cilj je pregovora postići dogovor o „trajnom rješenju” za ostvarenje cilja utvrđenog Ministarskom odlukom s Balija od 7. prosinca 2013. o držanju javnih zaliha prehrambenih proizvoda radi sigurnosti opskrbe hranom (WT/MIN(13)/38-WT/L/913), kako je protumačena u naknadno donesenoj Odluci Glavnog vijeća od 27. studenog 2014. (WT/L/939). Taj je cilj ponovljen u Ministarskoj odluci iz Nairobija od 19. prosinca 2015. (WT/MIN(15)/44-WT/L/979). EU bi trebao podržati dogovoreni ishod u tom području,
- **domaća potpora u poljoprivredi:** pregovori o domaćoj potpori koja narušava trgovinsku razmjenu predviđeni su člankom 20. Sporazuma WTO-a o poljoprivredi i dio su mandata u okviru Razvojnog plana iz Dohe, kako je utvrđeno u Ministarskoj deklaraciji iz Dohe od 14. studenog 2001. (WT/MIN(01)/DEC/1). EU bi trebao podržati dogovoreni ishod u tom području,
- **izvozna ograničenja u poljoprivredi:** pregovori o izvoznim ograničenjima u poljoprivredi pokazali su da velik broj članica WTO-a podupire veću transparentnost i predvidljivost zabrana i ograničenja izvoza, kao i poboljšanje relevantnih pravila. Zbog važnosti tog pitanja, EU bi trebao nastaviti podržavati prijedloge ministarske odluke o tom pitanju jer bi takva odluka mogla biti važan element ishoda u području sigurnosti opskrbe hranom na 13. ministarskoj konferenciji. EU bi trebao podržati dogovoreni ishod,
- **izvozna konkurencija u poljoprivredi:** treba nastojati povećati transparentnost i unaprijediti pravila u području izvozne konkurencije. Postoje određeni izgledi za napredak u povećanju transparentnosti na 13. ministarskoj konferenciji. Naime, EU je u svojem podnesku (RD/AG/110) iznio nekoliko ideja o boljim alatima za razmjenu informacija o politikama u poljoprivredi. Unija bi trebala podržati dogovoreni ishod,
- **pristup tržištu u poljoprivredi:** rasprave o sveobuhvatnim pregovorima o pristupu tržištu u poljoprivredi potvrdile su da nema velikih interesa ni stvarnih izgleda za ponovno pokretanje pregovora o znatnom smanjenju carina u WTO-u u skorije vrijeme. Međutim, pristup tržištu i dalje je element ravnoteže koju treba postići u odnosu na druga područja, posebno domaću potporu. EU bi trebao podržati dogovoreni ishod,

- **posebni zaštitni mehanizam u poljoprivredi:** rasprave o posebnom zaštitnom mehanizmu u poljoprivredi nastavljene su u skladu s prijedlozima i Ministarskom odlukom iz Nairobija (WT/MIN(15)/43–WT/L/978). U interesu je EU-a da osigura da se o posebnim zaštitnim mehanizmima ne pregovara kao o samostalnom elementu, nego u okviru širih pregovora o pristupu tržištu. EU bi trebao podržati dogovoreni ishod,

- **pamuk:** rasprave o pamuku nastavljene su unutar okvira utvrđenog u stavcima 5., 6. i 7. Ministarske odluke s Balija o pamuku (WT/MIN(13)/41–WT/L/916) te u stavku 14. Ministarske odluke iz Nairobija o pamuku (WT/MIN(15)/46–WT/L/981). EU bi trebao podržati dogovoreni ishod u tom području,

- **izuzeće od primjene Odluke o Sporazumu TRIPS:** ti su pregovori dio aktualnih rasprava u WTO-u o tome kako trgovinski sustav može poboljšati globalni pristup cjepivima, dijagnostici i terapeuticima za COVID-19. 12. ministarska konferencija donijela je ministarsku odluku u kojoj se utvrđuje da prihvatljive članice WTO-a mogu odobriti svojim proizvođačima proizvodnju cjepiva protiv bolesti COVID-19 bez pristanka nositelja patenata. Odluka o Sporazumu TRIPS primjenjuje se na cjepiva protiv bolesti COVID-19 te sastojke i postupke potrebne za njihovu proizvodnju. U trenutku donošenja Odluke o Sporazumu TRIPS među članicama WTO-a nije postignut konsenzus da se dijagnostika i terapeutici za COVID-19 uključe u područje primjene Odluke. Odlukom o Sporazumu TRIPS kompromisno je utvrđeno da će najkasnije šest mjeseci od datuma Odluke o TRIPS-u članice odlučiti o proširenju njezina područja primjene na proizvodnju i nabavu dijagnostike i terapeutika za COVID-19. Unatoč raspravama vođenima od srpnja do prosinca 2022., među članicama WTO-a nije postignut konsenzus. Glavno vijeće WTO-a u prosincu 2022. postiglo je dogovor o nastavku rasprave, ali nije odlučilo o roku za dovršetak pregovora. Očekuje se da će se odluka o proširenju područja primjene Odluke o Sporazumu TRIPS na dijagnostiku i terapeutike za COVID-19 donijeti na 13. ministarskoj konferenciji.

  S obzirom na važnost tog pitanja, EU bi se trebao pridružiti mogućem konsenzusu WTO-a o donošenju predviđenog akta na 13. ministarskoj konferenciji. Istodobno bi se u raspravama među članicama WTO-a trebala postići odgovarajuća ravnoteža između rješavanja izvanrednog stanja u području javnog zdravlja uzrokovanog pandemijom bolesti COVID-19 i zadržavanja poticaja za inovacije u području zdravlja,

- **poseban i različit tretman:** pregovori o odredbama o posebnom i različitom tretmanu, među ostalim u kontekstu rasprava o nekim prijedlozima skupine G-90 (Skupina afričkih, karipskih i pacifičkih država) o sanitarnim i fitosanitarnim mjerama i tehničkim preprekama trgovini te prijedlozima Afričke skupine o „političkom prostoru" u područjima kao što su subvencije, investicijske mjere u vezi s trgovinom i prijenos tehnologije u okviru trgovinskih aspekata prava intelektualnog vlasništva, mogu dovesti do ministarskog ishoda na 13. ministarskoj konferenciji, primjerice pojašnjavanjem postojećih odredaba ili odobravanjem dodatnog posebnog i različitog tretmana za najmanje razvijene zemlje i određene zemlje u razvoju. S obzirom na razlike u stajalištima u pregovorima, EU smatra da je moguće da te teme postanu dio programa rada za razdoblje nakon 13. ministarske konferencije, a mogući su i drugi ishodi koji ne bi podrazumijevali promjenu sporazumâ WTO-a,

- **prijedlog o izlasku iz kategorije najmanje razvijenih zemalja – „mjere potpore" u određenim sporazumima i odlukama WTO-a („Prilog 2."):** u tijeku su

pregovori o prijedlozima Skupine najmanje razvijenih zemalja navedenima u Prilogu 2. o sljedećim mjerama potpore za lakši prelazak članica WTO-a iz kategorije najmanje razvijenih zemalja: i. za odgovarajuće razdoblje produljiti odredbe o posebnom i različitom tretmanu u određenim sporazumima i odlukama WTO-a; ii. na odgovarajuće razdoblje izuzeti te određene sporazume i odluke od primjene mjera u okviru WTO-ova mehanizma za rješavanje sporova; i iii. tijekom odgovarajućeg razdoblja osigurati stalan pristup svim programima i instrumentima za tehničku pomoć i izgradnju kapaciteta namijenjenima najmanje razvijenim zemljama, koji su dostupni u okviru sustava WTO-a. Ako bude potreban ministarski ishod, EU bi trebao podržati dogovoreni ishod. Takvim bi se ishodom određene odredbe o najmanje razvijenim zemljama mogle na strogo ograničeno razdoblje proširiti na zemlje koje su nedavno izišle iz kategorije najmanje razvijenih zemalja.

Budući da se trenutačno vode pregovori o svim spomenutim elementima, Komisija očekuje da će Vijeće odluku o stajalištu EU-a o ishodu pregovora donijeti kad se situacija u pogledu relevantnih tekstova dovoljno razjasni na samoj ministarskoj konferenciji.

Inicijativa je potpuno u skladu s postojećim odredbama politike. Slične su odluke bile pripremljene za prijašnje ministarske konferencije WTO-a, uključujući zadnju, 12. ministarsku konferenciju WTO-a 2022.

4. PRAVNA OSNOVA

4.1. Postupovna pravna osnova

4.1.1. Načela

Člankom 218. stavkom 9. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU) predviđeno je donošenje odluka kojima se utvrđuju „*stajališta koja u ime Unije treba donijeti tijelo osnovano na temelju sporazuma kada je to tijelo pozvano donositi akte koji proizvode pravne učinke, uz iznimku akata kojima se dopunjuje ili mijenja institucionalni okvir sporazuma*”.

Pojam „*akti koji proizvode pravne učinke*” obuhvaća akte koji proizvode pravne učinke na temelju pravila međunarodnog prava kojima se uređuje predmetno tijelo. Obuhvaća i instrumente koji nemaju obvezujući učinak na temelju međunarodnog prava, ali postoji mogućnost da „*presudno utječu na sadržaj propisa koje donese zakonodavac Unije*”[3].

4.1.2. Primjena na ovaj predmet

Ministarska konferencija WTO-a tijelo je osnovano na temelju sporazuma, i to Sporazuma o WTO-u, koje je u skladu s člankom IV. stavkom 1. Sporazuma o WTO-u ovlašteno donositi odluke o svim pitanjima obuhvaćenima multilateralnim trgovinskim sporazumima, pa tako i o odlukama koje proizvode pravne učinke.

Prethodno spomenuti predviđeni akti mogu utjecati na prava i obveze Unije, te su stoga akti koji proizvode pravne učinke, na temelju pravila međunarodnog prava.

Predviđenim aktima ne dopunjuje se niti mijenja institucionalni okvir sporazuma.

Stoga je postupovna pravna osnova za predloženu odluku članak 218. stavak 9. UFEU-a.

[3] Presuda Suda od 7. listopada 2014., Njemačka protiv Vijeća, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, t. 61.–64.

4.2. Materijalna pravna osnova

4.2.1. Načela

Materijalna pravna osnova za odluku na temelju članka 218. stavka 9. UFEU-a prije svega ovisi o cilju i sadržaju predviđenog akta o kojemu se zauzima stajalište u ime Unije. Ako predviđeni akt ima dva cilja ili elementa te ako se može utvrditi da je jedan od ta dva cilja ili elementa glavni, a drugi samo sporedan, odluka na temelju članka 218. stavka 9. UFEU-a mora se temeljiti na samo jednoj materijalnoj pravnoj osnovi, naime onoj koju zahtijeva glavni ili prevladavajući cilj ili element.

4.2.2. Primjena na ovaj predmet

Glavni cilj i sadržaj predviđenih akata odnose se na zajedničku trgovinsku politiku.

Stoga je materijalna pravna osnova predložene odluke članak 207. UFEU-a.

4.3. Zaključak

Pravna osnova predložene odluke trebao bi biti članak 207. UFEU-a u vezi s člankom 218. stavkom 9. UFEU-a.

2023/0440 (NLE)

Prijedlog

ODLUKE VIJEĆA

o stajalištu koje treba zauzeti u ime Europske unije u okviru 13. ministarske konferencije Svjetske trgovinske organizacije

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 207. stavak 4. prvi podstavak u vezi s člankom 218. stavkom 9.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

budući da:

(1) Unija je Odlukom Vijeća 94/800/EZ od 22. prosinca 1994.[4] sklopila Sporazum iz Marakeša o osnivanju Svjetske trgovinske organizacije („Sporazum o WTO-u”), koji je stupio na snagu 1. siječnja 1995.

(2) U skladu s člankom IV. stavkom 1. i člankom IX. stavkom 1. Sporazuma o WTO-u Ministarska konferencija Svjetske trgovinske organizacije („WTO”) može donositi odluke konsenzusom.

(3) Ministarska konferencija WTO-a na svojem 13. sastanku od 26. do 29. veljače 2024. može donijeti odluke o reformi rješavanja sporova, subvencijama za ribarstvo, trgovini i sigurnosti opskrbe hranom, povećanju transparentnosti u poljoprivredi, držanju javnih zaliha prehrambenih proizvoda radi sigurnosti opskrbe hranom, domaćoj potpori u poljoprivredi, izvoznim ograničenjima u poljoprivredi, izvoznoj konkurenciji u poljoprivredi, pristupu tržištu u poljoprivredi, posebnom zaštitnom mehanizmu u poljoprivredi, pamuku, izuzeću od primjene Odluke o Sporazumu TRIPS, posebnom i različitom tretmanu te prijedlogu o izlasku iz kategorije najmanje razvijenih zemalja („Prilog 2.”).

(4) Primjereno je utvrditi stajalište koje treba zauzeti u ime Unije u okviru Ministarske konferencije WTO-a jer će te odluke biti obvezujuće za Uniju.

(5) Rasprave o reformi rješavanja sporova vođene su jer su se države članice na 12. ministarskoj konferenciji obvezale da će „voditi rasprave kako bi do 2024. državama članicama bio dostupan sustav rješavanja sporova koji u potpunosti i dobro funkcionira” (WT/MIN(22)/W/16). Rasprave su još u tijeku, a Unija se zalaže za smislenu reformu sustava rješavanja sporova kako bi se uzeli u obzir interesi država članica, a istodobno očuvale njegove temeljne značajke kojima se podupire multilateralni trgovinski sustav utemeljen na pravilima. Unija bi trebala podržati dogovoreni ishod.

(6) WTO nastoji postići multilateralni sporazum o dodatnim odredbama kako bi se postigao sveobuhvatan sporazum o subvencijama za ribarstvo u skladu s UN-ovim ciljem održivog razvoja br. 14.6 („cilj održivog razvoja 14.6”) koji su 2015. dogovorili čelnici država. Ministarskom odlukom WTO-a od 17. lipnja 2022. (WT/MIN(22)/33)

[4] SL L 336, 23.12.1994., str. 1.

donesen je Sporazum o subvencijama za ribarstvo i istodobno se pozvalo na postizanje sveobuhvatnog sporazuma o subvencijama za ribarstvo. Pregovori o dodatnim uredbama su u tijeku i EU bi trebao podržati dogovoreni ishod.

(7) WTO treba poduzeti mjere za odgovor na trenutačne izazove u području sigurnosti opskrbe hranom, koji su pogoršani posljedicama ničim izazvane i neopravdane ruske agresije na Ukrajinu, u kontekstu globalnih izazova u području okoliša, klimatskih promjena i povezanih prirodnih katastrofa, gubitka bioraznolikosti i onečišćenja. Očekuje se da će sigurnost opskrbe hranom biti bitan element ishoda 13. ministarske konferencije. Nadalje, ministri i ministrice na 12. ministarskoj konferenciji podržali su Izjavu o hitnom odgovoru na nesigurnost opskrbe hranom (WT/MIN(22)/28, WT/L/1139) kojom se Odboru za poljoprivredu nalaže da donese poseban program rada kako bi se ispitali načini na koje bi se Odluka o mjerama u vezi s moguće negativnim učincima programa reformi na najmanje razvijene zemlje i zemlje u razvoju koje su neto uvoznice hrane (Odluka iz Marakeša) mogla učiniti djelotvornijom i operativnijom. Istodobno je državama članicama naloženo da razmotre potrebe najmanje razvijenih zemalja i zemalja u razvoju koje su neto uvoznice hrane kako bi se povećala njihova otpornost na akutnu nestabilnost opskrbe hranom, primjerice razmatranjem najboljeg načina za korištenje fleksibilnih mogućnosti za jačanje njihove poljoprivredne proizvodnje i poboljšanje njihove domaće sigurnosti opskrbe hranom u izvanrednim situacijama. Države članice su se dogovorile da će do kraja studenog 2023. zaključiti program rada i donijeti zajedničke preporuke. Unija bi trebala podržati dogovoreni ishod.

(8) Podnesak Unije (RD/AG/110) o boljim alatima za razmjenu informacija o politikama u poljoprivredi temelj je za donošenje odluke na 13. ministarskoj konferenciji. Taj podnesak uključuje konkretne ideje za povećanje transparentnosti u području izvoznih ograničenja i izvozne konkurencije. Povećanje transparentnosti mogao bi biti element sveobuhvatnog rješenja problema s kojima se danas suočavaju prehrambena i poljoprivredna tržišta te istodobno dio rješenja aktualnih izazova u području sigurnosti opskrbe hranom. Unija bi trebala podržati dogovoreni ishod u tom području.

(9) Pregovorima o držanju javnih zaliha radi sigurnosti opskrbe hranom nastoji se postići dogovor o „trajnom rješenju” za ostvarenje cilja utvrđenog Ministarskom odlukom s Balija od 7. prosinca 2013. o držanju javnih zaliha radi sigurnosti opskrbe hranom (WT/MIN(13)/38-WT/L/913), kako je protumačena u naknadno donesenoj Odluci Glavnog vijeća od 27. studenog 2014. (WT/L/939). Taj je cilj ponovljen u Ministarskoj odluci iz Nairobija od 19. prosinca 2015. (WT/MIN(15)/44-WT/L/979). Unija bi trebala podržati dogovoreni ishod.

(10) pregovori o domaćoj potpori koja narušava trgovinsku razmjenu predviđeni su člankom 20. Sporazuma WTO-a o poljoprivredi i dio su mandata u okviru Razvojnog plana iz Dohe, kako je utvrđeno u Ministarskoj deklaraciji iz Dohe od 14. studenog 2001. (WT/MIN(01)/DEC/1). Unija bi trebala podržati dogovoreni ishod u tom području.

(11) pregovori o izvoznim ograničenjima u poljoprivredi pokazali su da velik broj članica WTO-a podupire veću transparentnost i predvidljivost zabrana i ograničenja izvoza, kao i poboljšanje relevantnih pravila. Zbog važnosti tog pitanja Unija bi trebala nastaviti podržavati prijedloge ministarske odluke o tom pitanju jer bi takva odluka mogla biti važan element ishoda u području sigurnosti opskrbe hranom na 13. ministarskoj konferenciji. Unija bi trebala podržati dogovoreni ishod.

(12) Treba nastojati povećati transparentnost i unaprijediti pravila u području izvozne konkurencije. Postoje određeni izgledi za napredak u povećanju transparentnosti na 13. ministarskoj konferenciji. Naime, Unija je u svoj podnesak (RD/AG/110) uključila nekoliko ideja o boljim alatima za razmjenu informacija o politikama u poljoprivredi. Unija bi trebala podržati dogovoreni ishod.

(13) Rasprave o sveobuhvatnim pregovorima o pristupu tržištu u poljoprivredi potvrdile su da nema velikih stvarnih izgleda da se u bilo kojem trenutku nastave pregovori o znatnom smanjenju carina u WTO-u. Međutim, pristup tržištu i dalje je element ravnoteže koju treba postići u odnosu na druga područja, posebno domaću potporu. Unija bi trebala podržati dogovoreni ishod.

(14) Rasprave o posebnom zaštitnom mehanizmu u poljoprivredi nastavljene su u skladu s prijedlozima i Ministarskom odlukom iz Nairobija (WT/MIN(15)/43–WT/L/978). U interesu je Unije da osigura da se o posebnim zaštitnim mehanizmima ne pregovara kao o samostalnom elementu, nego u okviru širih pregovora o pristupu tržištu. Unija bi trebala podržati dogovoreni ishod.

(15) Rasprave o pamuku nastavljene su unutar okvira utvrđenog u stavcima 5., 6. i 7. Ministarske odluke s Balija o pamuku (WT/MIN(13)/41–WT/L/916) te u stavku 14. Ministarske odluke iz Nairobija o pamuku (WT/MIN(15)/46–WT/L/981). Unija bi trebala podržati dogovoreni ishod u tom području.

(16) Ti su pregovori dio aktualnih rasprava u WTO-u o tome kako trgovinski sustav može poboljšati globalni pristup cjepivima, dijagnostici i terapeuticima za COVID-19. 12. ministarska konferenca donijela je ministarsku odluku u kojoj se utvrđuje da prihvatljive članice WTO-a mogu odobriti svojim proizvođačima proizvodnju cjepiva protiv bolesti COVID-19 bez pristanka nositelja patenata. Odluka o Sporazumu TRIPS primjenjuje se na cjepiva protiv bolesti COVID-19 te sastojke i postupke potrebne za njihovu proizvodnju. U trenutku donošenja Odluke o Sporazumu TRIPS među članicama WTO-a nije postignut konsenzus da se dijagnostika i terapeutici za COVID-19 uključe u područje primjene Odluke. Odlukom o Sporazumu TRIPS kompromisno je utvrđeno da će najkasnije šest mjeseci od datuma Odluke o TRIPS-u članice odlučiti o proširenju njezina područja primjene na proizvodnju i nabavu dijagnostike i terapeutika za COVID-19. Unatoč raspravama vođenima od srpnja do prosinca 2022., među članicama WTO-a nije postignut konsenzus. Glavno vijeće WTO-a u prosincu 2022. postiglo je dogovor o nastavku rasprave, ali nije odlučilo o roku za dovršetak pregovora. Očekuje se da će se odluka o proširenju područja primjene Odluke o Sporazumu TRIPS na dijagnostiku i terapeutike za COVID-19 donijeti na 13. ministarskoj konferenciji. S obzirom na važnost tog pitanja, EU bi se trebao pridružiti mogućem konsenzusu WTO-a o donošenju predviđenog akta na 13. ministarskoj konferenciji. Istodobno bi se u raspravama među članicama WTO-a trebala postići odgovarajuća ravnoteža između rješavanja izvanrednog stanja u području javnog zdravlja uzrokovanog pandemijom bolesti COVID-19 i zadržavanja poticaja za inovacije u području zdravlja.

(17) Pregovori o odredbama o posebnom i različitom tretmanu, među ostalim u kontekstu rasprava o nekim prijedlozima skupine G-90 (Skupina afričkih, karipskih i pacifičkih država) o sanitarnim i fitosanitarnim mjerama i tehničkim preprekama trgovini te prijedlozima Afričke skupine o „političkom prostoru” u područjima kao što su subvencije, investicijske mjere u vezi s trgovinom i prijenos tehnologije u okviru trgovinskih aspekata prava intelektualnog vlasništva, mogu dovesti do ministarskog ishoda na 13. ministarskoj konferenciji, primjerice pojašnjavanjem postojećih

odredaba ili odobravanjem dodatnog posebnog i različitog tretmana za najmanje razvijene zemlje i određene zemlje u razvoju. S obzirom na razlike u stajalištima u pregovorima, EU smatra da je moguće da te teme postanu dio programa rada za razdoblje nakon 13. ministarske konferencije, a mogući su i drugi ishodi koji ne bi podrazumijevali promjenu sporazumâ WTO-a.

(18) U tijeku su pregovori o prijedlozima Skupine najmanje razvijenih zemalja navedenima u Prilogu 2. o sljedećim mjerama potpore za lakši prelazak članica WTO-a iz kategorije najmanje razvijenih zemalja: i. za odgovarajuće razdoblje produljiti odredbe o posebnom i različitom tretmanu u određenim sporazumima i odlukama WTO-a; ii. na odgovarajuće razdoblje izuzeti te određene sporazume i odluke od primjene mjera u okviru WTO-ova mehanizma za rješavanje sporova; i iii. tijekom odgovarajućeg razdoblja osigurati stalan pristup svim programima i instrumentima za tehničku pomoć i izgradnju kapaciteta namijenjenima najmanje razvijenim zemljama, koji su dostupni u okviru sustava WTO-a. Ako bude potreban ministarski ishod, EU bi trebao podržati dogovoreni ishod. Takvim bi se ishodom određene odredbe o najmanje razvijenim zemljama mogle na strogo ograničeno razdoblje proširiti na zemlje koje su nedavno izišle iz kategorije najmanje razvijenih zemalja,

DONIJELO JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Stajalište koje treba zauzeti u ime Unije na 13. zasjedanju Ministarske konferencije WTO-a jest sljedeće:

pridružiti se konsenzusu koji postignu članice WTO-a s ciljem donošenja odluka o reformi rješavanja sporova, subvencijama za ribarstvo, sigurnosti opskrbe hranom, povećanju transparentnosti u poljoprivredi, držanju javnih zaliha prehrambenih proizvoda radi sigurnosti opskrbe hranom, domaćoj potpori u poljoprivredi, izvoznim ograničenjima u poljoprivredi, izvoznoj konkurenciji u poljoprivredi, pristupu tržištu u poljoprivredi, posebnom zaštitnom mehanizmu u poljoprivredi, pamuku, izuzeću od primjene Odluke o Sporazumu TRIPS, posebnom i različitom tretmanu te prijedlogu o izlasku iz kategorije najmanje razvijenih zemalja – „mjere potpore” u određenim sporazumima i odlukama WTO-a („Prilog 2.”).

Članak 2.

Ova je Odluka upućena Komisiji.

Sastavljeno u Bruxellesu,

Za Vijeće
Predsjednik